

Черкас О.В.,

*курсант факультету підготовки
фахівців органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Лантух І.С.,

*викладач кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У КІБЕРПРОСТОРИ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій, що спричинив появу і широке розповсюдження високих технологій, комп'ютерної техніки, локальних мереж, докорінно змінив життя соціуму, зумовив появу нового віртуального простору, де широко розповсюдження набули правові стосунки між людьми. Тому, при виникненні кіберпростору та розвитку суспільних відносин у ньому, постає питання у захисті прав людей та врегулюванні діяльності у мережі інтернет.

У своїй монографії «Кіберпростір як новий вимір геополітичного суперництва» Дубов Д.В. характеризує кіберпростір такими основними ознаками: це інформаційний простір; він є комунікативним середовищем; утворюється за допомогою технічних систем. Тобто кіберпростір – середовище, створене організованою сукупністю інформаційних процесів на підставі об'єднаних загальними принципами та правилами інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і управління ними [1, с. 315]

Передумовами виникнення права у кіберпросторі можна виділити наступне:

- Поширення кіберзлочинності;
- Необхідність регулювання комерційної діяльності у кіберпросторі та електронних операцій;
- Необхідність регулювання ринку доменних імен;
- Необхідність забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності у мережі інтернет;
- Необхідність захисту приватного життя, честі та гідності користувачів віртуального простору.

Створення право регулюючих нормативних актів у кіберпросторі наразі є досить ускладненим процесом. Адже, потрібно розробити такий міжнародний правовий акт, який не суперечив би законодавству будь-якої держави

та зі стрімким розвитком інформаційних технологій, міг би залишатися актуальним впродовж довгого періоду часу. Тобто, іншими словами, право не встигає за невпинним розвитком сучасних мереж для пошуку та обміну інформації. Але міжнародні організації та правові держави теж не стоять на місці, і постійно працюють над створенням нових та доповнення старих правозахисних актів.

Захисту прав людини в інтернеті приділяється все більше уваги як на державному, так і на міжнародному рівні. Так 06.07.2012 року на 20-ій сесії Комітету з прав людини ООН було прийнято Резолюцію про сприяння та захист прав людини в Інтернеті. У ній йдеться про те, що всі права, які має громадянин у реальному світі, повинні йому надаватися і в кіберпросторі. Особлива увага приділялася праву на вільне вираження своїх думок, тобто в Інтернеті люди можуть висловлюватися так само вільно як і в реальному світі. Також Комітет закликав країн до покращення забезпечення доступом до Інтернету.

В Україні доступ до інтернету може стати базовим та невід'ємним правом кожного громадянина, адже у Верховній Раді був зареєстрований законопроект «Про забезпечення права фізособи на доступ до Інтернету» автором якого є Олександр Фельдман. Він стверджує, що на сьогодні право на використання Інтернету не є базовим, тому деяким громадянам можуть штучно обмежувати доступ до мережі, а з ухвалою даного закону це буде неможливим. Фельдман наголосив на тому, що після прийняття цього законопроекту, Україна увійде до переліку розвинених європейських країн, де доступ в Інтернет отримав статус невід'ємного права людини.

Однією з найбільших проблем в Мережі Інтернет є цькування та пониження честі та гідності особи, тобто кібер-булінг. Показники останніх досліджень щодо булінгу в інтернеті кажуть про те, що залякувань в мережі знає один із 4 підлітків.

Кібер-булінг - залякування, яке відбувається з допомогою цифрових пристроїв, таких як мобільні телефони, комп'ютери та планшети. Залякування в Інтернеті може відбуватися через SMS, тексти та додатки, а також через соціальні мережі, форуми чи ігри, які люди можуть переглядати, брати участь або ділитися думками [2].

У своїй статті «Проблеми захисту прав людини в інформсуспільстві» Аліна Пальонко зазначає про те, що Україні потрібно брати приклад з країн Європейського Союзу, де вже давно розробляються нормативно правові акти, декларації, інші закони щодо врегулювання суспільних відносин да різних аспектів, пов'язаних з розвитком глобалізації інформаційного суспільства. Вона зазначає, що одним з основних аспектів, який регулює європейське законодавство є «право бути забутим», тобто особа може в будь-який момент вимагати видалити свій персональні дані з Інтернет мереж [3].

Отже, на основі всього вище сказаного можна зробити висновок, що людина у кіберпросторі повинна мати такі ж права, як і у житті. Для їх забез-

печення усім країнам та міжнародним організаціям потрібно працювати разом, адже Всесвітня павутина доступна кожній людині та кожному громадянину. Тому для захисту прав людини у кіберпросторі в нашій країні, нам необхідно набиратися досвіду у інших розвинених країн, як Естонія, Греція та інші.

Використані джерела:

1. Дубов Д. В. Кіберпростір як новий вимір геополітичного суперництва: монографія. Київ : НІСД, 2014. 328 с.[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Dubov_mon-89e8e.pdf
2. Іванців Н. Що таке кібер-булінг?[Електронний ресурс] Режим доступу : <https://klepkainfo.com/zdorovya/kiber-buling-viznachennya-oznaki-metodi.html>
3. Пальонко А. Проблеми захисту прав людини в інформсуспільстві / А. Пальонко // Юридична газета. – 2017. - №49 (599)[Електронний ресурс] Режим доступу : <http://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/problemi-zahistu-prav-lyudini-v-informsuspilstvi.html>

Шевченко Б.

курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник

Бойко О.І.

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

**РОЗГЛЯД СКАРГ ТА ІНШИХ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН
НА РОБОТУ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

Патрульна поліція – найчастіше перша приїжджає на місце події та приймає рішення, які в подальшому громадяни можуть сприйняти як незаконні.

Сучасне суспільство завдяки ЗМІ, у тому числі Інтернет-ресурсам намагається знайти в діях патрульної поліції, правопорушення та оскаржити дані дії, навіть якщо вони були законні.

Однак мають місце винятки, коли через свій не професіоналізм, деякі поліцейські допускаються помилки і можуть незаконно провести поверхневу перевірку, застосувати фізичну силу, спілкуватись з вживанням ненормативної лексики або навпаки не вчити потрібних дій – ігнорування усної заяви про правопорушення, залишення в небезпечній ситуації і т.д. [5].